

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIC-734/11-C

Název kontrolované osoby: **Základní škola a Mateřská škola Volenice, okres Strakonice**

Sídlo: **387 16 Volenice 112**

IČO: **75000539**

Identifikátor: **650042301**

Právní forma: **Příspěvková organizace**

Zastoupená: **Mgr. Věrou Brejchovou**

Zřizovatel: **Obec Volenice, 387 16 Volenice 3**

Místo inspekční činnosti: **387 16 Volenice 112**

Termín inspekční činnosti: **31. říjen – 4. listopad 2011**

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola a mateřská škola Volenice, okres Strakonice vykonává činnost základní školy (dále ZŠ), mateřské školy (dále MŠ), školní družiny (dále ŠD), školní jídelny a školní jídelny – výdejny.

ZŠ má 9 ročníků v 9 třídách. Kapacita je 180 žáků, ke dni inspekce ji navštěvovalo 127 žáků, což je 70,6 % kapacity. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) s názvem „Škola pro život“.

Kapacita MŠ uvedená v rejstříku škol a školských zařízení činí 50 dětí. Provoz MŠ na základě potřeby rodičů probíhá od 6:15 hodin do 16:00 hodin. Úplata za předškolní vzdělávání byla stanovena 150,- Kč měsíčně pro děti s celodenní docházkou. Předškolní vzdělávání se řídí Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání č. j. 32 405/2004-22 a Školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) s názvem „Rok na naší vesnici“.

Od poslední inspekce bylo výrazně vylepšeno materiální vybavení školy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Právnícká osoba vykonávající činnost školy (dále škola) realizuje přijímání dětí a žáků v souladu s platnými předpisy, uplatňuje **rovný přístup ke vzdělávání**. Požadavky rodičů o umístění dětí do MŠ byly doposud pokryty, kritéria pro přijímání k předškolnímu vzdělávání nebyla z těchto důvodů zatím stanovena. Zájem o docházku do MŠ projevují rodiče dětí mladších tří let. Šest rodičů dětí požádalo o místo mimo termín zápisu, nad stanovenou kapacitu školy. Ředitelka zahájila jednání o zvýšení kapacity MŠ k 1. 3. 2012.

ŠVP ZV i ŠVP PV jsou v plném souladu s příslušným Rámcovým vzdělávacím programem. Vzdělávání obohacují doplňkové kulturní a poznávací aktivity.

Organizace vyučování v ZŠ je v souladu s příslušnými předpisy. Škola naplňuje učební plány podle ŠVP ZV a dalších schválených učebních dokumentů, sleduje přínos vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových dovedností. Vytvářením dostatku příležitostí pro rozvoj klíčových kompetencí v přímé výuce i v dalších aktivitách školy jsou naplňovány cíle vzdělávacích programů. Podmínky, které má pro vzdělávání, jsou cílevědomě vylepšovány a účelně využívány. Prostředí pro vzdělávání je podnětné. Škola zohledňuje potřeby a možnosti běžné populace i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Na základě doporučení odborných poradenských pracovišť integruje žáky se zdravotním postižením. Nadaní a talentovaní žáci jsou připravováni na školní a regionální soutěže. V rámci aktivit mimo vyučování mohou žáci vybírat z nabídky zájmových kroužků školní družiny.

Organizace vzdělávání v MŠ probíhá ve dvou věkově smíšených třídách. Denní program je sestaven vzhledem k věkovým zvláštěnostem dětí, jejich biorytmu a náročnosti jednotlivých činností. Ředitelka organizuje pracovní dobu pedagogických pracovníků s ohledem k zajištění kvalitní pedagogické péče a bezpečnosti dětí. Předškolní vzdělávání probíhá podle třídních vzdělávacích programů. Vzdělávací nabídka, metody a formy

vzdělávání jsou přiměřené věku, schopnostem dětí i se zřetelem k jejich individuálním potřebám.

Pravidla přehledně zpracovaného školního řádu **ZŠ** jsou pedagogickými pracovníky uplatňována. Při vyučování jsou využívány takové styly vzdělávání, které podporují všestranný **rozvoj osobnosti žáků**. Škola má účinné preventivní systémy zaměřené na omezení rizikového chování (zejména šikany, zneužívání návykových látek, záškoláctví), školních úrazů a školní neúspěšnosti a sleduje jejich naplňování. Míra úrazovosti se v posledních letech udržuje zhruba na stejné úrovni. Oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování plní svou funkci v celé šíři.

Zvolené formy a metody odpovídají věku i skladbě žáků v dané třídě. Výuka byla promyšlena jak po stránce organizace a časového rozvržení hodiny, tak z hlediska připravených pomůcek. Nové poznatky navazovaly na předcházející učivo a v několika hodinách je žáci dokázali společně s učiteli vyvozovat. Ve výuce byla podporována a vhodnou motivací podněcována aktivita žáků, dařilo se udržet jejich pozornost a u některých vzbudit opravdový zájem. V rozdílné míře se projevovalo vedení žáků k získávání informací z více zdrojů a k sebehodnocení, shrnutí učiva a zhodnocení v závěru hodiny se objevilo jen v některých hodinách. Zvolené vzdělávací strategie podporovaly činnostní pojetí vyučování především na 1. stupni, kde byl vytvořen prostor pro aktivní i kooperativní učení. Na 2. stupni převažovala v hospitovaných hodinách frontální výuka a tradiční metody s dominující rolí učitele. Hospitované hodiny obou stupňů se vyznačovaly klidnou a příjemnou pracovní atmosférou, kdy žáci respektovali pravidla práce a měli zažity pracovní návyky. Na rozvoji osobnosti žáků se rovněž podílejí vhodně zařazované besedy a návštěvy kulturních představení, organizace dalších kulturně poznávacích exkurzí je závislá především na finančních možnostech rodičů v sociálně slabším regionu.

Z hospitační činnosti a kontroly dokumentace v **MŠ** bylo patrné, že vzdělávací nabídka je rozmanitá a odpovídá vzdělávacím záměrům ŠVP PV. Uplatněn byl diferencovaný přístup vzhledem k věku dětí a jejich individuálním možnostem. Zařazeno bylo prožitkové učení, prvky dramatizace, frontální a částečně skupinová organizace. Aktivitu a zájem dětí podpořila nápaditá motivace, vhodné pomůcky, vyprávění, recitace, zpěv a živá i reprodukováná hudba. Vstřícný, ale důsledný postoj učitelek k dětem stanovoval pravidla vzájemných vztahů ve třídách s klidnou atmosférou. Citlivé hodnocení výsledků snahy dětí jim poskytovalo zpětnou vazbu a povzbuzovalo je. Pobyty venku obsahovaly poznávací i pohybově relaxační složku. Bezpečnost dětí byla po celou dobu řádně zajištěna.

Z dokumentace **ZŠ**, z rozhovorů s učiteli, z hospitovaných hodin a dalších aktivit školy vyplývá, že jsou naplňovány předpoklady pro zvyšování všech **funkčních gramotností žáků**. Výuka rozvíjí vědomosti a dovednosti čtenářské gramotnosti, žáci jsou v hodinách vedeni k práci s textem, jsou zařazovány činnosti směřující k abstraktní představivosti, k logickému myšlení, k vnímání a pochopení vzájemných souvislostí. Škola směřuje žáky k vytváření kladného vztahu k umění, kultuře a historii. Rozvoj schopností komunikace v cizích jazycích je podporován i kontakty s partnerskými školami v zahraničí. Rozvíjení postojů v sociální gramotnosti je věnována pozornost začleňováním kooperativních činností do výuky, k upevňování vztahů mezi žáky dochází při volnočasových aktivitách školy. Žáci jsou vedeni v rámci rozvoje přírodovědné gramotnosti i k ekologickému myšlení a základním ekologickým dovednostem, v budově školy se třídí odpad. K environmentální výchově přispívají i projekty. Škola podporuje rozvoj vědomostí, dovedností a postojů informační gramotnosti využíváním počítačové učebny.

MŠ plní stanovené cíle vzdělávání v souladu se školským zákonem a ŠVP PV. Vzdělávací obsah zahrnuje všechny vzdělávací oblasti, rozvíjí jednotlivé gramotnosti a podporuje rozvoj elementárních základů klíčových kompetencí potřebných pro další vzdělávání. Učitelky se zaměřují na rozvoj předmatematických dovedností, dovedností předcházejících čtení a psaní

zvláště u dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Pozornost věnují zejména logopedické prevenci, hrubé a jemné motorice, grafomotorice, rozvoji komunikativních dovedností. V rámci rozvoje přírodovědné gramotnosti mají děti dostatek příležitostí k záměrnému pozorování okolního prostředí, získávají elementární poznatky o živé a neživé přírodě. Úměrně věku se učí pečovat o nejbližší prostředí, získávají povědomí o jeho významu a ochraně.

ZŠ realizuje také **systemové hodnocení celkových výsledků vzdělávání**. Míra úspěšnosti žáků je sledována v průběhu celého vzdělávacího cyklu. Vedení školy provádí dílčí hodnocení dosaženého stavu v oblasti podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání průběžně na pedagogických a provozních poradách. Žáci školy se úspěšně zapojují do předmětových soutěží a olympiád a dosahují dobrých výsledků v okresních a krajských kolech. Škola sleduje efektivitu a úspěšnost školních systémů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, prevence rizikového chování a školní neúspěšnosti. Na pedagogických radách jsou sumarizovány výsledky hodnocení prospěchu a chování, je prováděn rozbor úspěšnosti žáků jednotlivých tříd, jsou stanoveny důvody neúspěšnosti a přijata opatření směřující ke zlepšení prospěchu žáků (motivace, podpůrný vzdělávací plán, intenzivnější spolupráce s rodiči, individuální konzultace se žákem, dle potřeby i s přítomností rodičů. Úroveň znalostí, rozvoj dovedností žáků, výsledky vzdělávání hodnotí ředitel školy v aktuálně zpracovaných dokumentech. Vedení školy uvádí výsledky vzdělávání ve výroční zprávě o činnosti školy, ve vlastním hodnocení a seznamuje s ním pedagogické pracovníky na pedagogických radách. Ředitel školy a učitelé obou stupňů sledují úspěšnost přechodu žáků z nižšího na vyšší stupeň, pravidelně se scházejí, předávají si zkušenosti a v případě problémů je společně řeší.

MŠ sleduje rozvoj a osobní vzdělávací pokroky dětí, vede o nich záznamy. Zaměřuje se na děti v posledním roce před nástupem do 1. třídy. Výsledky předškolního vzdělávání jsou projednávány na pedagogických poradách MŠ a v celkovém hodnocení. MŠ sleduje úspěšnost dětí při přechodu do základní školy. V letošním školním roce nejsou identifikovány děti s odkladem školní docházky. MŠ sleduje efektivitu a úspěšnost školských systémů v oblasti BOZ, v období posledních třech let nebyl evidován žádný dětský úraz. MŠ se úspěšně účastní výtvarných soutěží v regionální a celostátní úrovni.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Škola splňuje formální podmínky. Platná zřizovací listina je v souladu se skutečností. Ředitelka splňuje předpoklady pro výkon funkce.

Ředitelka školy plní povinnosti dané § 164 a § 165 školského zákona. Zřídila pedagogickou radu. Organizační struktura podporuje aktuální potřeby a strategické záměry rozvoje školy. Strategie školy je jasná a srozumitelná, stanovuje priority vedoucí ke zlepšení průběhu a výsledků vzdělávání a naplňování školních vzdělávacích programů. Na strategickém řízení a vlastním hodnocení se podílejí další pracovníci školy, ve vnitřních normách (např. školní řád) jsou dobře popsána práva a povinnosti všech účastníků vzdělávání, jejich dodržování se pravidelně monitoruje a vyhodnocuje na jednáních pedagogické rady. Škola má vypracované plány k minimalizaci rizik neúspěšnosti žáků, především uplatňováním individuálního přístupu směřuje k jejich naplňování. Vedení MŠ zajišťuje vedoucí učitelka s mnohaletou praxí v oboru. Ředitelka vymezila její povinnosti a kompetence pracovní náplní v roce 2003. Obsah náplně je vhodné aktualizovat vzhledem ke

změně v Katalogu prací a aktuální situaci. Spolupráce s ředitelkou školy a kontakt jsou denně zajištěny. Povinná dokumentace MŠ je vedena v souladu s ustanovením školského zákona.

Spolupráce s partnery přispívá k rozvoji školy, zkvalitnění vzdělávání a k širší vzdělávací nabídce. Škola spolupracuje se zákonnými zástupci, kteří jsou prokazatelným způsobem informováni o jejích akcích a aktivitách, o prospěchu a chování žáků (žakovské knížky, pravidelné třídní schůzky, individuální konzultace). Vedení školy vytváří podmínky pro činnost školské rady. Zřizovatel školy zajišťuje v současnosti především významnou finanční podporu při rekonstrukci školy a jejím dovybavení. Na standardní úrovni probíhá spolupráce s poradenskými zařízeními v regionu. MŠ ještě spolupracuje se Zemědělským družstvem Novosedly a místní truhlárnou, jež podporují školu sponzorsky.

Ředitelka sleduje **personální rizika** a přijímá opatření k jejich odstranění v souladu se závěry vlastního hodnocení školy. Ve škole pracuje celkem 18 kvalifikovaných pedagogických pracovníků, z toho v ZŠ 14 (z toho 3 ŠD) a 4 v MŠ (z toho 1 asistentka pedagoga). Další vzdělávání pedagogických pracovníků je organizováno podle finančních a časových možností školy, učitelky MŠ se v posledních třech letech z nedostatku finančních prostředků vzdělávání nezúčastňovaly. K sebevzdělávání čerpají ze škály odborných publikací a metodických materiálů, které jsou ve škole k dispozici. Vedoucí učitelka si odbornost v minulosti rozšířila absolvováním akreditovaného kurzu pro logopedické asistentky.

Materiální podmínky pro vzdělávání jsou systematicky vylepšovány. V ZŠ je počítačová učebna je vybavena počítači s připojením na internet. Třídy jsou prostorné, světlé a jsou postupně vybavovány novým nábytkem a podlahovou krytinou. MŠ má ke své činnosti dobré prostorové podmínky. Třídy jsou vesměs vybaveny starším nábytkem, nově byla pořízena lehátka do obou tříd. Prostředí tříd ke vzdělávání je estetické a čisté. Plánován je nákup dětských stolů a židlí odpovídajících vzrůstu dětí. K dispozici jsou hodnotné hračky, učební pomůcky, dětské knihy, encyklopedie. Stávající didaktická technika odpovídá potřebě školy. Do druhé třídy by bylo vhodné zakoupit kvalitní melodický nástroj. V současné době MŠ chybí vhodné zázemí pro pedagogické pracovnice - funkční pracovna s technickým vybavením (připojení k internetu, tiskárna, kopírka, foliovač). Školní zahrada je postupně v souladu s provedenými revizemi upravována a vybavována novými prvky. Rizikovým místem z hlediska bezpečnosti dětí je provizorně zabezpečená šachta s uzávěrem vody (v době inspekce byl problém již hlášen zřizovateli).

Finanční předpoklady školy byly hodnoceny za poslední tři uzavřená účetní období, tj. za roky 2008-2010. V těchto letech měla škola stabilní počty dětí a žáků, její náklady i výnosy vykazovaly mírně stoupající trend, hospodaření skončilo vždy s vyrovnaným hospodářským výsledkem. Na vícezdrojovém financování potřeb školy se ze čtyř pětín podílely dotace poskytnuté ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT. Jednalo se o dotace základní a dotace na rozvojové programy, které umožnily posílit úroveň odměňování zaměstnanců a pořídit školní vybavení pro žáky prvního ročníku základního vzdělávání. Další významný zdroj financování představuje každoročně příspěvek zřizovatele na provoz, na pokrytí výdajů byly zapojeny i vlastní příjmy z úplat za vzdělávání v MŠ a ŠD, z pronájmu tělocvičny, úroky, fondy. Škola aktivně usilovala o získání dalších prostředků – zpracovávala a podávala žádosti na granty vypsane Jihočeským krajem, MŠMT a dalšími institucemi, často v úzké spolupráci s občanským sdružením SRPDS při ZŠ Volenice. Takto např. získala grant na podporu programu dopravy dětí na dětská dopravní hřiště. Ovšem nejvýznamnějším zdrojem z této oblasti je již několik let trvající zapojení školy do projektů partnerství Comenius v rámci Programu celoživotního učení. Škola také reagovala žádostí na výzvu „EU – Peníze školám“, čerpání těchto peněz se však uskutečnil až ve zbývající části roku 2011. Takto získané finanční prostředky umožnily škole ve sledovaných rocích kromě pokrytí nezbytných provozních potřeb pořídit mj. nové tělocvičné nářadí, nástěnné mapy a obrazy,

audio-videozařízení, metodické materiály pro výuku jazyků, dále didaktické hračky a tělocvičné prvky pro mateřskou školu a herní prvky do její zahrady. Umožnily také hradit další vzdělávání pedagogických pracovníků, jež bylo zaměřeno především na cizí jazyky, využití výpočetní techniky a environmentální vzdělávání.

Závěry, celkové hodnocení školy

Od poslední inspekce bylo výrazně vylepšeno materiální vybavení školy.

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Školní vzdělávací programy pro základní i předškolní vzdělávání jsou zpracovány plně v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy. Ve sledovaném průběhu vzdělávání byla zaznamenána převážně pozitivní zjištění. Pedagogičtí pracovníci v souladu se ŠVP inovují metody a formy práce. Škola cíleně rozvíjí osobnost dětí a žáků, zohledňuje vzdělávací potřeby jednotlivce, soustavně a cílevědomě vytváří zdravé a bezpečné prostředí.

Úroveň výsledků vzdělávání vzhledem k požadavkům rámcových vzdělávacích programů je odpovídající.

Finanční prostředky, s kterými škola v letech 2008 až 2010 disponovala, umožnily realizaci školních vzdělávacích programů základní a mateřské školy a rozvoj škol

Příklad dobré praxe: využití projektů na mezinárodní úrovni

*Pozitiva: společné akce ZŠ a MŠ
individuální přístup k dětem a žákům
kvalitní vybavení hračkami a učebními pomůckami v MŠ*

*Příležitosti pro další rozvoj: širší používání vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků
přehodnocení výše úvazků pedagogických pracovníků v MŠ
pořízení nových žakovských stolů do některých tříd ZŠ*

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, P. O. Box 36, 370 01 České Budějovice.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Českých Budějovicích dne 12. 12. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jana Novotná, školní inspektorka

Jana Novotná v. r.

Ing. Jana Fišerová, školní inspektorka

Jana Fišerová v. r.

Mgr. Bc. Hana Řeřábková, školní inspektorka

Hana Řeřábková v. r.

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní pracovnice

Jiřina Svobodová v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy:

Ve Volenicích dne 20. 12. 2011

(razítko)

Mgr. Věra Brejchová, ředitelka školy

Věra Brejchová v. r.